

Det internationale samfunds støtte til Afghanistans genopbygning 2001-2006

INDHOLD:

DONORBISTAND	2
FREMSKRIDT	3
DE KOMMENDE ÅR.....	4
FORTSAT BETYDELIGE UDFORDRINGER.....	5
DONORKOORDINATION OG BISTANDSEFFEKTIVITET	6
DANSK BISTAND	6
BILAG 1 – DONORTILSAGN OG UDBETALINGER 2002 - 2011.....	10
BILAG 2 – UDVALGTE RESULTATER AF DET INTERNATIONALE SAMFUNDS STØTTE TIL AFGHANISTAN 2001-2006	12

Det internationale samfunds støtte til Afghanistanens genopbygning 2001-2006

Denne redegørelse fokuserer på hvorvidt det internationale samfund har opfyldt sine bistands-tilsagn til Afghanistan, hvordan bistanden er gennemført og resultaterne af bistanden. Generelt opfylder donorerne deres tilsagn, men det ser ud til at udbetalinger til dækning af aktiviteter af forskellige årsager er forsinkede i forhold til det planlagte. Det er at forvente i et post-konflikt land som Afghanistan.

Efter mere end 20 års konflikt har Afghanistan siden Talibans fald i 2001 gennemgået store politiske, sociale og økonomiske forandringer. Fremskridtene giver grundlag for optimisme, selv om udfordringerne fortsat er store. Sikkerhedsproblemer, udbredt fattigdom og en befolkning der er mærket af 20 års krig er alle forhold, der bidrager til Afghanistanens sårbare situation. I erkendelse af problemernes kompleksitet og langtrækkende indvirkning på globale forhold som terror, demokratisering, flygtningestrømme og narkotikaproduktion har det internationale samfund de sidste fire år ydet massiv støtte til Afghanistanens stabiliserings-, genopbygnings-, udviklings- og demokratiseringsproces. På donorkonferencen i London i januar 2006 gav det internationale samfund tilsagn om fortsat og langsigtet opbakning til Afghanistan.

Donorbistand

Bonn-processen og Tokyo donorkonferencen i 2001/02

Bonn-aftalen blev indgået mellem afghanske parter i december 2001. Aftalen udstak rammerne for en midlertidig overgangsregering og genetablering af demokratiske institutioner i Afghanistan. Det internationale samfund gav efterfølgende på en højniveau donorkonference i Tokyo i januar 2002 tilsagn om såvel politisk støtte som finansiel støtte på i alt 5,2 mia. USD til gennemførelse af Bonn-processen og genopbygning af Afghanistan.

Berlin-konferencen i 2004

To år efter, i marts 2004, mødtes den afghanske regering og donorer i Berlin, hvor den afghanske regering præsenterede sin første langsigtede udviklingsplan: "*Securing Afghanistan's Future*". Denne plan opererede med et bistandsbehov på 27,4 mia. USD i støtte over en syvårs periode til genopbygning og udvikling af Afghanistan. Donorerne gav tilsagn på 8,2 mia. USD for den næste periode til og med 2006.

Tilsagn og udbetalinger 2002-05

En vurdering af hvorvidt det internationale samfund har opfyldt sine tilsagn over for Afghanistan er ikke helt enkel. Som udgangspunkt blev der på Tokyo- og Berlin-konferencerne givet tilsagn på i alt 13,4 mia. USD for perioden 2002-2006 en del af disse tilsagn var imidlertid overlappende, da flere lande på Tokyo-konferencen gav tilsagn, der rakte udover den første to-årige periode. Samtidig er der udenfor konference-regi løbende givet yderligere tilsagn.

I det følgende tages udgangspunkt i den af den afghanske regering løbende offentliggjorte oversigt over tilsagn (Com = commitments) og udbetalinger (Disb = disbursements), der er gengivet i bilag 1. Der er for perioden 2002-2006 registreret tilsagn for på i alt 16,6 mia. USD, hvoraf der per marts 2006 er registreret udbetalinger på i alt 11,7 mia. USD, svarende til ca. 70%. Sammenlignes de tilsvarende tal for de enkelte år ses imidlertid en klar nedadgående tendens fra

et niveau på ca. 80% de første år til knap 50% i 2005-06. Medvirkende til dette er at donorernes tilsagn går til udløbet af 2006, mens Afghanistanens kalenderår slutter i marts.

Der er ikke foretaget nogen samlet evaluering af den internationale bistand. En fælles evaluering af dansk, irsk, britisk og svensk bistand til Afghanistan i årene 2001-2005 konkluderer at disse lande, herunder Danmark, alle har foretaget udbetalinger svarende til de indgåede tilsagn.

Forsinkelser i udbetalinger skyldes som hovedregel forsinkelser i gennemførelsen af de konkrete projekter, hvilket ikke er udsædvanligt i post-konflikt lande som Afghanistan. Det kan i vid udstrækning tilskrives den lave kapacitet i statsapparatet samt den vanskelige sikkerhedssituation.

Underforbrug på udviklingsbudgettet

Den afghanske regering har imidlertid selv haft problemer med at udnytte de midler den har haft til rådighed fra egen skatteopkrævning og donorbidrag. Der er offentlige investeringer som ikke gennemført trods tilstedeværelse af budgetter hertil, hovedsagelig på grund af den lave kapacitet og komplicerede indkøbsregler i statsadministrationen. I det afghanske finansår 2005-06 blev kun 60 pct. af det statslige investeringsbudget udnyttet. Dette forhold er bl.a. kritiseret af det nyvalgte parlament.

Vi står her overfor et klassisk dilemma. På den ene side kravet om hurtige og synlige forbedringer for den brede befolkning og på den anden side ønsket om afghansk ejerskab og det faktum at institutionsopbygning og kapacitetsopbygning er del af det lange seje træk for at skabe en bæredygtig udvikling. Strategien for Danmarks udviklingssamarbejde med Afghanistan (*Partnerskab Afghanistan-Danmark*, 2005) søger at etablere en balance mellem de to hensyn ved både at prioritere bistand til langsigtede programmer, som undervisning og reform af den offentlige sektor, og hurtigt implementerede projekter, som blokbevillinger til landsbyer på landet og mikrofinansiering.

Fremskridt

Der er til trods for forsinkelser i gennemførelsen af genopbygningsindsatsen opnået mange positive resultater af indsatsen. I bilag 2 gives en oversigt over en række af disse. I det følgende skal kort fremhæves de væsentligste politiske, sociale og økonomiske fremskridt.

Politiske fremskridt

Bonn-processen har medført historiske ændringer af Afghanistanens politiske institutioner. Afghanistan har fået en ny forfatning med repræsentativt demokrati via valg af præsident, parlament og provinsråd. Parlamentet har påbegyndt arbejdet og har i det første halve år af sit virke bl.a. godkendt regeringsmedlemmer, højesteretsdommere og finansloven for det indeværende år. Den afghanske uafhængige menneskerettighedskommission er veletableret med ni regionale kontorer – ligesom to andre uafhængige kommissioner er nedsat til at reformere henholdsvis den offentlige sektor og retsvæsenet. En handlingsplan for retsopgør er godkendt af regeringen og en national handlingsplan for kvinder er under udarbejdelse.

Sociale fremskridt

Der er betydelig fremgang på centrale områder: antallet af børn, der går i skole er historisk højt - 4,8 mio. mod mindre end 1 mio. i 2001; mere end 4,7 mio. flygtninge er repatrieret; udbygningen af vejnettet med mere end 8.000 km har forbedret adgangen til markeder og serviceydelser for befolkningen i landområder; sundhedsvæsenet er kommet ud til 70 pct. af befolkningen og sygdommen polio er næsten udryddet; godt 15.000 af Afghanistans ca. 24.000 landsbyer har valgt landsbyråd som beslutter udviklingsprojekter; over 60.000 tidligere kombattanter er blevet afvæbnet og undergået en civil reintegrationsproces.

Økonomiske fremskridt

De økonomiske fremskridt er også bemærkelsesværdige. Den afghanske regering har gennemført en pengeombytning, sat en stopper for hyperinflation, garanteret centralbankens uafhængighed i forfatningen; kommerciel bankvirksomhed er indført og mikro-kreditter udlånt til mere end 3 mio. afghanere, heraf langt størstedelen til kvinder. Afghanistans officielle (ikke-narkotikabaserede) økonomi har udvist imponerende vækstrater, hvor BNP steg med ca. 29 pct. i 2002, 16 pct. i 2003, 8 pct. i 2004 og 14 pct. i 2005. Regeringen har opfyldt de af IMF-fastsatte mål for makro-økonomisk stabilitet, finansiel bæredygtighed samt strukturreformer og fik for nylig adgang til IMF's gældseftergivelsesprogram.

De kommende år

Londonkonferencen og Afghanistan Compact i 2006

På en international konference i London i januar 2006 fandt "*Afghanistan Compact*" tilslutning fra det internationale samfund som den overordnede ramme for samarbejdet mellem Afghanistan og det internationale samfund. *Afghanistan Compact* afløser Bonn-processen, der var retningsangivende for den politiske udvikling og blev afsluttet med indsættelse af nyvalgte parlamentsmedlemmer i december 2005. På Londonkonferencen fremlagde den afghanske regering sin udviklingsstrategi: "*Afghanistan National Development Strategy*" (ANDS). Målet med strategien er fattigdomsreduktion ved at konsolidere fred og stabilitet samt fremme en økonomisk balanceret udvikling baseret på god regeringsførelse og social retfærdighed.

Afghanistan Compact bygger på tre søjler: 1) Sikkerhed; 2) regeringsførelse, menneskerettigheder og retssikkerhed; samt 3) økonomisk og social udvikling. Sikkerhed, god regeringsførelse og økonomisk udvikling anses for indbyrdes afhængige forudsætninger for reduktion af fattigdom. 27 overordnede mål skal opnås i perioden 2006-10. Aftalen forpligter den afghanske regering til at arbejde for de fastlagte politiske, sikkerheds- og udviklingsmæssige mål, mens det internationale samfund forpligter sig til at støtte processen politisk, militært og økonomisk. Londonkonferencen resulterede i internationale tilsagn på 10,5 mia. USD til genopbygning og udvikling i perioden 2006-10.

Den afghanske regering vil i løbet af 2006 finjustere sine prioriteter i ANDS på baggrund af omfattende høringer på alle niveauer (fra centraladministration over provins- og distriktsniveau til landsby-udviklingskomiteer samt civilsamfund, privatsektor og det internationale samfund). Dette vil afdække finansieringsbehovet for udviklingsplanen, som forventes præsenteret i januar 2007 ved *Afghanistan Development Forum* i Kabul, som er det årlige forum, hvor den afghanske regering præsenterer sin udviklingsstrategi og -budget for udviklingspartnere.

Fortsat betydelige udfordringer

Trods den politiske, sociale og økonomiske fremgang står Afghanistan fortsat overfor betydelige udfordringer inden for sikkerhed, regeringsførelse, retssikkerhed, menneskerettigheder, bæredygtig social og økonomisk udvikling – herunder kampen mod den ulovlige narkotikaøkonomi. Afghanistan er fortsat et af verdens fattigste lande, politisk og økonomisk sårbart og dybt afhængig af international økonomisk, militær og teknisk bistand. Afghanistan er placeret som nummer 173 ud af 178 lande på FN's "Human Development Index" med en befolkning på ca. 24 millioner, hvoraf omkring 70 pct. lever under fattigdomsgrænsen.

Statsopbygning afgørende

Der er fortsat udbredt knaphed på kvalificeret arbejdskraft i statsapparatet til at planlægge og levere serviceydelser. Mangel på uddannet arbejdskraft anerkendes som den største flaskehals (bortset fra sikkerhed) for at nå de opstillede mål for Afghanistan. Reform af den offentlige sektor er central for opbygning af statens kapacitet til at udvikle og gennemføre nationale udviklingsstrategier og -programmer.

Det internationale samfund har gennem Bonn-processen og Afghanistan Compact forpligtet sig til at hjælpe afghanerne med at genopbygge statsapparatet. En multi-donor trustfund, *Afghanistan Reconstruction Trust Fund (ARTF)* blev etableret allerede i 2002 for at støtte statens løbende udgifter, yde koordineret støtte til regeringsprioriterede investeringsprogrammer, yde finansiering af hjemvendte højt uddannede afghanere til nøglepositioner i staten, samt støtte reform af centraladministrationen. Mere end 1,6 mia. USD er indtil medio 2006 givet i tilsagn til trustfunden, som administreres af Verdensbanken, heraf er 1 mia. USD foreløbig udbetalt til den afghanske stat. En uafhængig evaluering i 2004 roste ARTF som et eksempel til efterfølgelse i postkonflikt situationer og som god donor praksis.

Opium – en alvorlig hindring for stabilitet og udvikling

Den ulovlige narkotikaproduktion er en stor faktor i den afghanske økonomi og anslås at udgøre 30% af økonomien. Problemet omfang er centralt for Afghanistans sikkerhed og udvikling. I landområderne vurderes det, at dyrkningen indgår i op til 350.000 familiers overlevelsesstrategi. Den ulovlige narkotikaøkonomi skaffer store indtægter til krigsherrer og terrorister samtidig med, at den underminerer statsopbygningstiltag ved at modarbejde og korrumpere god regeringsførelse på alle niveauer.

Tiltag mod den ulovlige narkotikaøkonomi

Der har været en markant stigning i opiumsdyrkningen i 2006. Dette skyldes først og fremmest en væsentlig forøgelse af dyrkning af opium i særlig Helmand og andre urolige sydlige provinser. Talibanerne bidrager i disse områder til udbredelse af problemet ved at intimidere bønder til at dyrke opium og indgå alliancer med bagmænd.

Men den overordnede stigning i produktionen skygger over fremskridt i narkotikabekæmpelsen i andre dele af Afghanistan. Der er konstateret nedgang i produktionen i otte provinser. Der er klar tendens til nedgang i opiumsdyrkning i distrikter, hvor den afghanske regering med støtte fra det internationale samfund har haft succes med at skabe sikkerhed, adgang til provinshovedstad og markeder, og mangeartede lovlige indtægtskilder.

Den afghanske narkotikabekæmpelsesstrategi omfatter både tilskyndelse til dyrkning af alternative afgrøder og en politiindsats. Regeringen understreger, at hvor opiumsafgrøder ødelægges sker det for at tilføje et risikoelement i bondens beslutningsproces vedrørende valg af legal eller illegal afgrøde. Det er regeringens politik, at bønder ved rydning af opiumsmarker ikke modtager kompensation for en aktivitet, der er ulovlig ifølge afghansk lovgivning.

International støtte til narkotikabekæmpelsesstrategien

UK er ledende på narkotikabekæmpelsesområdet og har støttet den afghanske regering i udviklingen af en narkotikabekæmpelsesstrategi og etablering et narkotikabekæmpelsesministerium. UK er også ansvarlig for at koordinere donorstøtte på området, bl.a. gennem etablering af en antinarkotika-trustfond, der indtil medio 2006 har modtaget bidrag på omkring USD 74 mio. Heraf er UK langt den største donor med 44 mio. USD, derefter kommer den europæiske kommission EC med 17 mio. USD; Japan med 5 mio. USD og USA med 2 mio. USD.

Det er imidlertid yderst vanskeligt at give et tal for det totale niveau for støtte til narkotikabekæmpelses-aktiviteter, idet der ikke er en klar skillelinie mellem disse aktiviteter og bredere genopbygnings- og udviklingsaktiviteter (f.eks. programmer til udvikling af landområder eller stats- og institutionsopbygning). Der gennemføres en række projekter med det specifikke formål at etablere alternative, lovlige indtægtskilder til opiumsdyrkning. Desuden er der i løbet af det sidste år blevet vedtaget en narkotikabekæmpelseslovgivning; særlige narkotikabekæmpelsespolitienheder og domstole er etableret; og 200 smuglere er blevet retsforfulgt. Siden 2004 er 150 tons opium og 160 narkotikalaboratorier blevet beslaglagt og ødelagt og omfattende nationale informationskampagner er gennemført. Det er kun en meget lille andel af afghanere, der nu ikke er bekendt med, at opiumsdyrkning er ulovligt og strafbart.

Donorkoordination og bistandseffektivitet

Afghanistan Compact og ANDS er resultatkontrakter mellem den afghanske regering og det internationale samfund, der også omfatter parternes forpligtelse til at arbejde for øget bistandseffektivitet. Donorer skal anerkende afghansk ejerskab af udviklingsprocessen; forpligte sig til at tilpasse deres bistand til de nationale udviklingsprioriteter inden for rammerne af ANDS; sikre regeringen bedre betingelser for at planlægge ved at yde mere forudsigelig, flerårig bistand; samt forøge andelen af bistand, der kanaliseres gennem statsbudgettet eller trust-fonde. Regeringen og det internationale samfund opstiller i Afghanistan Compact specifikke mål og indikatorer for udviklingsindsatsen, samt rapporterer løbende for anvendelse af bistanden til parlamentet, donorsamfundet og den afghanske offentlighed.

Donor koordination foregår i sektor-opdelte arbejdsgrupper. Arbejdsgrupperne arbejder under den afghanske regerings ledelse med deltagelse af de for den pågældende sektor relevante donorer. Derudover er der for nylig blevet oprettet et højniveau forum – *Joint Coordination and Monitoring Board (JCMB)* – hvor FN og den afghanske regering deler formandskab. JCMB overvåger om milepælene i Afghanistan Compact opfyldes.

Dansk bistand

Danmark har ydet bistand til gennemførelse af den afghanske regerings udviklingsstrategier siden Taliban-styrets fald. Danmark har i perioden 2002-05 udbetalt i alt ca. 830 mio. kr. til genopbygning, humanitære kriser og danske NGO'er der arbejder i Afghanistan. En femårig stra-

tegi for dansk bistand med et samlet budget på 670 millioner kr. i perioden 2005-09 blev godkendt af Folketinget medio 2005. Hertil kommer fortsat NGO-bistand på skønsmæssigt 25 mio. kr. om året. Endelig er der indtil videre bevilget 10 mio. kr. til de tre civile rådgivere, der er udstationeret sammen med de danske tropper. Disse midler anvendes til konkrete og synlige indsatser i det nordlige Afghanistan og i Helmand i syd. Med udgangen af 2009 vil Danmark samlet set have ydet ca. 1,6 mia. kr. i bistand. Det overordnede formål med det danske samarbejde med Afghanistan er at støtte opbygningen af et demokratisk og stabilt samfund ved at bidrage til at forbedre sikkerhedssituationen, bekæmpe terrorisme samt skabe forbedringer i de fattiges levevilkår og respekt for den enkeltes rettigheder, herunder kvinders.

Dansk-afghansk partnerskabsaftale

Afghanistan og Danmark har indgået en partnerskabsaftale i overensstemmelse med afghanske prioriteter, hvor Danmark har anerkendt ANDS- og *Afghanistan Compact*-forpligtelser om bistandseffektivitet. Aftalen fokuserer på følgende aktivitetsområder:

- Grundskoleuddannelse i form af sektorstøtte med fokus på skoler, bøger, læreruddannelse og reform af undervisningsministeriet.
- Menneskerettigheder og demokratisering gennem støtte til den uafhængige menneskerettighedskommission og menneskerettigheds-NGOer, bistand til afholdelse af valg og støtte til parlamentet.
- Genopbygning og reform af den offentlige sektor – herunder aflønning af offentligt ansatte hvoraf mere end halvdelen er skolelærere.
- Forbedring af levevilkår for landbefolkningen gennem bloktilskud til landsbyer, opbygning af lokale folkevalgte råd og mikro-kreditfaciliteter.
- Humanitære indsatser med fokus på minerydning samt civil-militære aktiviteter.
- Nærområde indsatser for flygtninge og internt fordrevne via beskyttelse, retshjælp og reintegration for hjemvendte, samt kapacitetsopbygning af flygtninge- og immigrationsmyndigheder.

I tillæg yder Danmark årligt ca. 25 mio. kr. i støtte til danske NGOer, der arbejder i Afghanistan. NGOerne arbejder primært indenfor sundhed, vandforsyning og udvikling i landområderne. Endelig støtter Danmark, gennem den danske konfliktforebyggelsespulje, DIAG programmet (*Disbandment of Illegal Armed Groups*) med 8,5 mio.kr. Programmet sigter mod opløsning af ca. 1.800 illegale væbnede grupper fordelt over hele landet med henblik på at standse deres illegale aktiviteter og negative indvirkning på retssikkerhed og god regeringsførelse lokalt.

Det er vigtigt for den afghanske regerings legitimitet i befolkningen, at det er regeringen, der leverer fremskridtene. Det er en linje, som Danmark har bakket op om bl.a. ved at kanalisere halvdelen af danske bistandsmidler via de statslige budgetter, herunder via multi-donor trustfonden ARTF, undervisningsministeriet og ministeriet for udvikling og genopbygning af landområder.

Bedre koordination mellem donorerne

Danmark deltager aktivt, og ofte som initiativtager, i diverse koordineringsfora med fokus på de to kerneområder for dansk udviklingssamarbejde: (1) demokratisering, menneskerettigheder, god regeringsførelse og gender og (2) grundskoleuddannelse og reform af undervisningsministeriet.

Donor koordination har siden 2002 foregået under den afghanske regerings ledelse i Kabul i *Consultative Groups* (CG). CG-strukturen er revideret medio 2006. Den består herefter af otte grupper, der giver regeringen en koordinationsmekanisme, som er tilpasset *Afghanistan Compact* og den nye nationale udviklingsstrategi til fattigdomsreduktion, ANDS. ANDS er regeringens instrument til at styre og prioritere politikker, strategier, investeringer, budgetter og arbejdsplaner. Alle overvågnings- og koordinationsaktiviteter, herunder de otte koordinationsgrupper og dertil hørende arbejdsgrupper, fokuserer på at opnå målene i ANDS. De overordnede målsætninger for ANDS indgår som milepæle for succesfuld opfyldelse af *Afghanistan Compact* og overvåges af et højniveauforum – *Joint Coordination and Monitoring Board* (JCMB) – hvor FN og den afghanske regering har delt formandskab. På menneskeretsområdet er Danmark centralt placeret i en projektkomite for den uafhængige menneskerettighedskommission (se nedenfor) og har en ledende rolle i en tværgående rådgivende gruppe for menneskerettigheder. Danmark fremmer i EU og andre fora efterlevelse og rapportering vedrørende mål og indikatorer i Paris deklARATIONEN om udviklingseffektivitet.

Eksempler på resultater af dansk bistand

Dansk bistand har bidraget væsentligt til den positive udvikling i Afghanistan. Resultaterne af den hidtidige danske bistand er bl.a. genopbygning af 8 skoler og trykning og fordeling af 21 mio. skolebøger. Udvikling af et moderne skolepensum er godt på vej, endnu 13 skoler er under opførelse. Danmark har endvidere ydet rådgiverbistand til undervisningsministeriet til at opbygge ledelseskapacitet og gennemføre reform af undervisningssektoren. Danmark har ligeledes været aktiv i opbygningen og finansieringen af den afghanske uafhængige menneskerettighedskommission, der gennem ni regionale kontoer er aktiv i hele landet.

Danmark støtter det nationale udviklingsprogram "*National Solidarity Programme*" (NSP) med opbygning af lokale udviklingsråd og bloktilskud (svarende til 200 USD pr. familie) til igangsættelse af mindre udviklingsprojekter. Programmet er efter tre år nået ud til næsten 15.000 af Afghanistans ca. 24.000 landsbyer. Programmet spiller en central rolle i udbredelse af regeringens politikker, herunder narkotikabekæmpelsespolitikken. Danmark bidrager endvidere til det nationale mikro-kredit program MISFA, der i løbet af tre år har ydet mikro-kreditter på mellem 100-1000 USD til ca. 3,4 mio. afghanere, hvoraf ca. 85 pct. er kvinder. Mikro-kredit lånene er et alternativ til eksisterende lånemuligheder, som i landområderne i vid udstrækning er betinget af dyrkning af opium. Gennem bidrag til ARTF har Danmark medfinansieret statens løbende udgifter samt reformer af den offentlige sektor. Danske bidrag til bl.a. FN flygtningeorganisation (UNHCR) og den internationale organisation for migration (IOM) har bidraget til at de 4,7 mio. hjemvendte flygtninge har fået ny start i Afghanistan.

Som led i *den civil-militære samtænkning* har man fra dansk side udsendt tre civilrådgivere samtidig med udsendelsen af de danske tropper. De to rådgivere i det nordlige Afghanistan har været udstationeret siden 2005 og har med foreløbigt bevilget 5 mio. kr. opnået en række konkrete resultater. Eksempelvis et træningscenter for den lokale administration i Samargan provinsen, der har bevirket en betydelig kapacitetsopbygning, som kommer borgerne til gode bl.a. ved en mere effektiv offentlig forvaltning. Vandforsyningen er også blevet forbedret for danske penge, da en række vandpumper er blevet opstillet på strategisk valgte steder. En gennemgang af den civil-militære indsats i det nordlige Afghanistan blev udarbejdet i forsommeren og her kon-

stateres, at den danske indsats er relevant, innovativ og bidrager til at imødekomme de civile behov.

Der er indtil videre afsat 5 mio. kr. til rådgiveren i Syd (Helmand), som ankom for godt en måned siden. Han har allerede identificeret en række aktiviteter - både meget konkrete som bygning af vandpumper og andre til at forbedre økonomien, for eksempel træning af kvinder til at starte egen mindre virksomhed (mad ud af huset, skrædderi m.m.). Disse aktiviteter forventes igangsat i løbet af få uger på trods af, at sikkerhedssituationen fortsat gør det ekstremt vanskeligt.

Bilag 1 – Donortilsagn og udbetalinger 2002 - 2011

Bilag 2 – Udvalgte resultater af det internationale samfunds støtte til Afghanistan 2001-2006

Sikkerhed

Afghan National Army

Det afghanske militær består medio 2006 af 33.000 soldater og vokser med ca. 1.000 soldater per måned (målet er en styrke på 70.000 i 2010). Hæren er tilstede i så godt som alle 34 provinser, sammensat med regional og etnisk balance og velmodtaget i alle dele af landet.

Afghan National Police

Det afghanske politi har nået sit styrkemål på 62.000 personer – af hvilke 58.000 er trænet og 37.000 har modtaget både træning og udstyr. En reform af politiets ledelse er gennemført.

DDR – Demobilisering og reintegration

- Frivillig afvæbning, demobilisering og civil reintegration af mere end 63.300 ekskombattanter fra militserne, der kæmpede mod Talibaneren, er afsluttet i 2006.

Opløsning af illegale væbnede grupper

- Regeringen gennemfører aktuelt et program til opløsning af 1.800 illegale væbnede grupper med henblik på at forbedre retssikkerhed og god regeringsførelse lokalt.

Narkotika bekæmpelse

- National narkotikabekæmpelsesstrategi gennemføres med international støtte.
- Narkotikabekæmpelses-trustfond er etableret - medio 2006 har donorlandene lagt 86 mio. USD i trustfonden.
- Narkotikabekæmpelseslov vedtaget og det øverste Islamiske Råd har erklæret narkotika-aktiviteter i strid med Islam.
- Narko-politistyrke på 500 mand aktive i provinser med mest omfattende opiumsdyrkning
- 160 narkotikalaboratorier og mere end 165 tons narkotika er ødelagt.
- En special-narkodomstol er nedsat og 200 smuglere retsforfulgt medio 2005-medio 2006.
- Nationale anti-narkotika informationskampagner er gennemført.

Minerydning og ammunition

- 315 km² er ryddet for nedlagte miner og 636 km² kampzoner er ryddet for ikke eksploderet ammunition mv.
- Godt 15 mio. afghanere har modtaget undervisning om minefarer med positiv indflydelse på landbrug og fødevarerproduktion og flygtninges tilbagevendelse.

God regeringsførelse, lov og orden og menneskerettigheder

Repræsentativt demokrati og valg

- Repræsentativt demokrati indført via frie valg af præsident, parlament og provinsråd.
- International støtte sikrer parlaments funktionsduelighed, inkl. træning af parlamentarikere.

Reform af offentlig sektor

- Den uafhængige kommission for reform af offentlig sektor er etableret.
- 16 ministerier og 8.000 offentlige ansatte har gennemført et reformprogram.
- Undervisningsministeriet, som omfatter ca. 50 pct. af offentligt ansatte, er med dansk støtte i gang med en gennemgribende reform og omstrukturering.
- Den afghanske regering har netop fået donorerne godkendelse af en finansieringsplan til et reformprogram af hele den offentlige sektor. Et nyt lønsystem for offentligt ansatte skal sikre at kvalificeret ar-

bejdskraft tiltrækkes til den offentlige sektor – med henblik på at effektivisere statens levering af serviceydelser.

Retsvæsnit

- Tiårs-strategien ”Justice for All” er udarbejdet og indeholder handlingsplaner for lovreformer, genopbygning af retsinstitutioner samt borgeroplysning og -rådgivning.
- En uafhængig lovreform-kommission er nedsat, en højesteret med reformorienterede dommere er udpeget og træningsprogram for dommere igangsat.

Menneskerettigheder

- Afghanistans nye forfatning sikrer afghanernes grundlæggende rettigheder.
- Afghanistan har underskrevet og ratificeret de vigtigste internationale menneskerettighedskonventioner.
- Afghanistans uafhængige menneskerettighedskommission er etableret og aktiv i hele landet gennem ni regionale kontorer med klagebehandling, oplysning og fortalervirksomhed.

Kvindes rettigheder

- Den ny forfatning sikrer kvinders lige rettigheder med mænd.
- En national handlingsplan for udvikling og styrkelse af kvinders rettigheder er under udarbejdelse af kvindeministeriet i samarbejde med UNIFEM.
- Kvinder er sikret en fjerdedel af parlamentets pladser, - og udfylder flere.
- Kvinder udgjorde 40 pct. af vælgerne til præsident- og parlamentsvalg.
- Kvinder udgør halvdelen af medlemmerne af Afghanistans godt 15.000 landsbyråd.
- Piger har adgang til skoleuddannelse.
- Det oprettede kvindeministerium og civilsamfundsorganisationer søger at fremme kvinders stilling.

Økonomisk og social udvikling

Vej

- Anlæg og renovering af hovedvejnettet er finansieret.
- Hovedvejene mellem bl.a. Kabul og Kandahar og Kandahar og Herat er færdigrenoverede. Det samme gælder hovedvejen fra Kabul til de nordlige provinser, Usbekistan og Tadjikistan. Vejarbejde er under afslutning på andre hovedvejsstrækninger, f.eks. Kabu-Jalalabad vejen til Pakistan.
- Den 2,7 km lange Salang-tunnel, som er eneste vej nordpå fra Kabul om vinteren, er renoveret.
- 8.000 km biveje er renoveret under nationale beskæftigelsesprogrammer.

Luftransport

- Ni ud af 15 lufthavnsprojekter er afsluttet og seks under gennemførelse.

Telekommunikation

- Mobiltelefoni i privat regi er i løbet af de seneste fire år udbredt til 1,1 mio. afghanere (fem pct. af befolkningen) i halvdelen af landet.
- Etablering af et statsligt kommunikationsnetværk er iværksat med henblik på at sikre internet adgang og telefonkommunikation til over 30.000 offentligt ansatte i Kabul og provinserne. Alle provinshovedbyer og centraladministrationen i Kabul har mulighed for videokonference.

Uddannelse

- Ca. 4,8 mio. børn går i skole mod mindre end 1 mio. i 2001.
- Ca. en tredjedel af alle skolebørn er piger mod et yderst begrænset antal i den del af Afghanistan, der var under Taliban-regimets kontrol 1996-2001. Ca. 1.000 skoler er bygget eller renoveret over hele landet.
- 50.000 lærere er efteruddannet.

- Nye læseplaner for 1-6 klasse er færdige, mens læseplanerne for 7-9 er under udarbejdelse.
- 21 mio. nye skolebøger optrykt og under distribution til alle skoler i hele landet.

Sundhed

- Det statslige basale sundhedsprogram for mødre og børn er kommet ud til 70 pct. af befolkningen i alle 34 provinser.
- Sygdommen polio er så godt som udryddet.
- 926 sundhedsklinikker og 82 distriktshospitaler er blevet repareret eller nyopført.

Udvikling af landområder og landbrug

- Over 12 mio. arbejdsdage er genereret for arbejdsløse og underbeskæftigede afghanere i stort set alle landområder under det nationale beskæftigelsesprogram, hvor biveje er renoveret, mindre overrislings- og vandforsyningsanlæg anlagt samt distriktsadministrationsbygninger, skoler og klinikker bygget.
- Renovation af 8.000 km biveje har betydet reduceret rejsetid og forbedret adgangen til markeder og serviceydelser for særlig befolkningen i landområder.
- Godt 15.000 af Afghanistans ca. 24.000 landsbyer har valgt landsbyråd, hvor både mænd og kvinder deltager i beslutninger og gennemførelse af mindre udviklingsprojekter i landområderne under det nationale udviklingsprogram for landområder – *National Solidarity Program*. Programmet omfatter nu 276 distrikter i alle 34 provinser.
- Det nationale mikro-kredit program, MISFA, har i løbet af tre år ydet mikro-kreditter på 100-1000 USD til ca. 3,4 mio. afghanere – ca. 85 pct. er kvinder, og tilbagebetalingsraten er 96 pct.
- Reparation af 3.000 ha overrislingsanlæg.
- Undervisning af 350.000 landmænd.
- Vaccination af 4 mio. husdyr.
- Anlæg af 341 demonstrationslandbrug.

Rent drikkevand

Siden 2001 er 25.000 drikkebrønde gravet og 30 større vandforsyningsanlæg anlagt og har givet adgang til rent drikkevand for godt 3,7 mio. afghanere, hvoraf omkring 0,5 mio. er skolebørn.

Fattigdomsreduktion

BNP per capita er siden 2001 vokset 139 pct. fra 123 til 299 USD i 2005.

Flytninge

Siden 2002 er mere end 4,7 mio. afghanske flytninge vendt hjem fra eksil – hovedparten fra nabolandene Pakistan og Iran.

Offentlig finansstyring

- Regeringen opfylder IMF-fastsatte mål for makro-økonomisk stabilitet, finansiel bæredygtighed samt strukturreformer og blev for nylig belønnet ved at kvalificere Afghanistan til IMF's gældsrehabiliteringsprogram.

Finanssektor

- En pengeombytning har sat en stopper for hyperinflation, centralbankens uafhængighed er garanteret i forfatningen og kommerciel bankvirksomhed er indført.
- Afghanistans officielle (ikke-narkotikabaserede) økonomi har udvist imponerende vækstrater, hvor BNP steg med ca. 29 pct. i 2002, 16 pct. i 2003 og 8 pct. i 2004 og 14 pct. i 2005.

Privatsektorudvikling

- Privatinvesteringslov er vedtaget.
- Plan udarbejdet for salg af statsejede virksomheder.

- Afghanske myndighed til støtte for investeringer er oprettet med henblik på at vejlede potentielle investorer om muligheder i Afghanistan. Myndigheden håndterer alle tilladelser mv. i forbindelse med virksomhedsetablering og har bl.a. afholdt en investeringskonference med DI i København.
- Afghanistan er medlem af Verdensbankens investeringsgarantiordning, MIGA.
- Et donorstøttet program, RAMP, Rebuilding Agricultural Markets Program, fremmer forarbejdning af landbrugsafgrøder i den private sektor.